

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

อรพิน บุรณะ

นักศึกษาปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
ผู้ประพันธ์บรรณกิจ, 0934854498, orapinb15@gmail.com

ข้อมูลบทความ

บทความวิจัย

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทาง
วิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา;
กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4;
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

วันที่รับบทความ: 23 พฤศจิกายน 2567

วันที่แก้ไข: 10 ธันวาคม 2567

วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 21 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในกลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 136 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) สรุปผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการนิเทศการสอน 2) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน 4) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) ด้านการกำหนดพันธกิจ ตามลำดับ 2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Academic Leadership of Administrators in Bang Nam Prieu 4 School Cluster under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1

Orapin Boorana

The student of Master of Education in Educational Administration
Faculty of Liberal Arts, Krirk University, Thailand
Corresponding author, 0934854498, orapinb15@gmail.com

ARTICLE INFO

Research Article

Keywords:

*Academic Leadership;
Administrators
; Bang Nam Prieu 4 ;
Chachoengsao Primary
Educational Service Area
Office 1*

Received: 23 November 2024

Revised: 10 December 2024

Accepted: 21 December 2024

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study academic leadership of administrators in the Bang Nam Prieu School Cluster 4; and 2) compare the academic leadership classified by educational qualifications and work experience of the respondents. A sample of 136 was randomly drawn from the schools in the 2023 academic year. The data were collected using a questionnaire. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test. The research results were as follows: 1. Academic Leadership of administrators in the Bang Nam Prieu School Cluster 4 was overall at the high level. Its aspects of academic leadership were ranked from the top as: 1) supervision of teaching, 2) promoting the teaching and learning atmosphere, 3) curriculum and instruction management, 4) monitoring student progress, and 5) setting institutional missions, in that order; 2.. A Comparison of academic leadership among school administrators in the Bang Nam Prieu School Cluster, classified by educational qualifications. The findings reveal that overall, there is no significant difference. However, when considering specific aspects, it is found that in the area of promoting the teaching and learning atmosphere, there is a statistically significant difference at the .05 level.; 3. A Comparison of Academic Leadership among School administrators in the Bang Nam Prieu School Cluster, classified by work experience. The findings reveal that, both overall and in specific aspects, there are no statistically significant differences at the .05 level.

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาประชากรในประเทศ ให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นทุนทางปัญญาในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะสมรรถนะในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ทัดเทียมนานาประเทศ ในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579) เพื่อวางกรอบเป้าหมายการบริหารจัดการศึกษา ให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และเตรียมกำลังคนให้มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก รวมถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยในอนาคตอันใกล้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบริหารงานโรงเรียน เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยตรง พิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการเป็นหลักสำคัญ ซึ่งการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเร่งการยกระดับในการแข่งขันกับนานาประเทศ จึงจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมีความเข้าใจเข้าถึงต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถดำเนินการโครงการและกิจกรรมภายในสถานศึกษา ในการสะท้อนพฤติกรรมกับครูและการสนับสนุนด้านการสอนให้กับครู รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองตามความต้องการของครูโดยแท้จริง จึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียนและสามารถช่วยแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพการศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาย่อมต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารงานอย่างเหมาะสม โดยดูได้จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2566 พบว่า โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 มีโรงเรียนทั้งสิ้น 12 โรงเรียน มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ต่ำกว่าระดับประเทศ อีกทั้งมีจำนวน 9 โรงเรียน ที่มีผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์และความสามารถด้านภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และจัดอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2566) สืบเนื่องจากการรายงานผลการดำเนินงาน (SAR)

ปีการศึกษา 2566 ของแต่ละโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการบริหารงานด้านวิชาการที่ไม่คล่องตัว ขาดการวางแผนกลยุทธ์ด้านการกำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับงานวิชาการ และไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้

จากผลการวิจัยของ พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยของ กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน และด้านการกำหนดพันธกิจ

จากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการบริหารงานด้านวิชาการที่ไม่คล่องตัว ทำให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่ถูกต้อง ขาดการวางแผนกลยุทธ์ด้านการกำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับงานวิชาการ การจัดการหลักสูตรและการสอน การนิเทศการสอนของครู และที่สำคัญขาดการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีนโยบายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาโดยตลอด แต่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด จากปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนและส่งผลเกิดความสำเร็จที่สุด

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการกำหนดพันธกิจ 2) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการนิเทศการสอน 4) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยมุ่งหวังว่าองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามวุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

1. การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันปฏิบัติจัดการองค์รวมอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาและเป้าหมายที่โรงเรียนวางไว้ (ธนิต รัตนศักดิ์ดา, 2565) มีความสำคัญเนื่องจากเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการดำเนินการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ในด้านการบริหารพัฒนาองค์กรที่มีระบบ โดยต้องใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญ ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อปรับเปลี่ยนและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ทันสมัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (มัญญา ปัตถาวงษ์, 2562) โดยทฤษฎีการบริหาร ได้มีการกำหนดขั้นตอนการบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จซึ่งจะประกอบไปด้วย ได้แก่ 1) Planning หมายถึง การวางแผน 2) Organizing หมายถึง การจัดองค์กร 3) Commanding หมายถึง การบังคับบัญชาสั่งการ 4) Coordination หมายถึง การประสานงาน 5) Controlling หมายถึง การควบคุม 6) Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน 7) Budgeting หมายถึง งบประมาณ การบริหารที่คำนึงถึงสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้งานประสบความสำเร็จ (Gulick, Luther & Lyndall Urwick (1973 อ้างถึงใน กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ, 2565)

2. ผู้นำและภาวะผู้นำ

ผู้นำ คือบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือคนอื่น มีบทบาทในการชี้นำโน้มน้าวใจ หรือจูงใจให้คนอื่น มีพฤติกรรมคล้อยตาม และปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการ หรือคำสั่งของตนเองให้ร่วมดำเนินงาน ซึ่งเป็นผู้นำที่สามารถพากลุ่มหรือองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ตามเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กร (ธนิต รัตนศักดิ์ดา, 2565) ทั้งนี้ภาวะผู้นำ คือการที่ผู้นำใช้กระบวนการชักนำบุคคลให้ปฏิบัติตามความต้องการได้นั้น โดยใช้กำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด การกระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลมีความเต็มใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง ตลอดจนทำให้ผู้ร่วมงานมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ส่งผลต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ (ปวีณา บุทธิจักร, 2564) ซึ่งผู้นำและภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กร ผู้นำที่มีภาวะผู้นำจะสามารถนำองค์กรสู่เป้าหมายได้สำเร็จ โดยต้องมีคุณลักษณะ เช่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรับฟังความคิดเห็น และการพัฒนาองค์กรและตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งภาวะผู้นำเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ (ธนิต รัตนศักดิ์ดา, 2565) ทั้งนี้ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำมีความแตกต่างกัน ตามแนวคิดและ

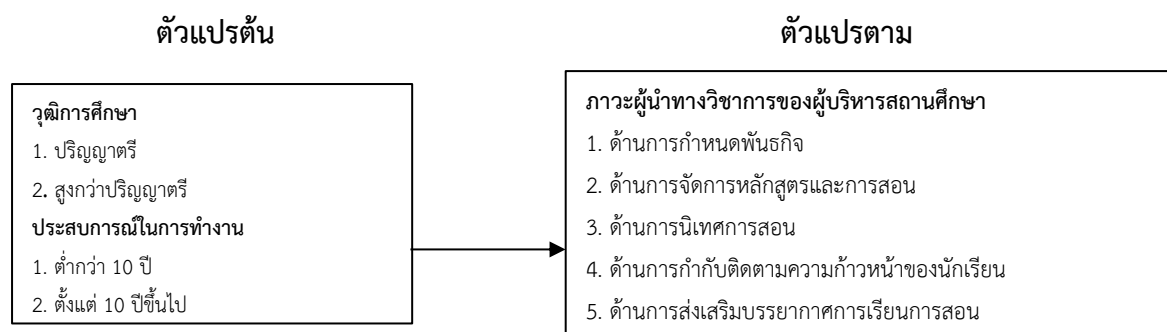

ประสบการณ์ของนักวิชาการในแต่ละสมัย ประกอบด้วย ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เกิดได้ใน 3 ลักษณะคือ 1) ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) ภาวะผู้นำแบบจริยธรรม ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ มี 3 ลักษณะ คือ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ปฏิบัติงาน 2) โครงสร้างของงาน 3) อำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งของผู้นำ และทฤษฎีภาวะผู้นำด้านบูรณาการ ได้เชื่อมทั้งทฤษฎีคุณลักษณะ ทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำและทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จและสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและผู้ตาม หากผู้นำหรือผู้บริหารเลือกใช้ทฤษฎีที่เหมาะสมตามสถานการณ์ก็จะทำให้การบริหารนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น (กิงกาญจน์ สุขสำราญ, 2565)

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ โดยใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำการบริหาร และส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมด้านงานวิชาการให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ณัฐชานันท์ โตนาม, 2562) ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถสร้างวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย การมีภาวะผู้นำที่ดีจะช่วยเพิ่มคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการโน้มน้าวและการตั้งเป้าหมายร่วมกันในองค์กร ((ธนิศ รัตนศักดิ์ดา, 2565) ทั้งนี้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นการอธิบาย เกี่ยวกับผู้นำทางวิชาการที่ประสบผลสำเร็จเป็นผู้ที่มีความรู้มีความเข้าใจในภาระงาน มีทักษะความสามารถในการแสดงออกอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ทรงคุณค่า และมีวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียนรู้มีความเข้าใจขอบข่ายโครงสร้างทางการศึกษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียนในทางที่ดี โดยการกำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการที่สำคัญมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน (Samual E. Krug, 1992)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 201 คน จาก 12 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) โดยเทียบสัดส่วนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามรายโรงเรียน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามแนวคิดของ Samuel E. Krug (1992) ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดพันธกิจ 2) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการนิเทศการสอน 4) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวความคิดในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

3.2 สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ซึ่งแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 2 ตอน

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ให้พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (The Index of Item Objective Congruence: IOC) คัดเลือกข้อคำถาม

ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (สุวริยศิริ โภคาริกรมย์, 2546) บันทึกผลการพิจารณาลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านในแต่ละข้อ จากนั้นคำนวณหา ค่า IOC และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 มาใช้จัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครูผู้สอน กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คือ โรงเรียนวัดไผ่ดำ (กัลยาพิริยะประชาสรรค์) และโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

3.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.974

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม

4.4 จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามใช้เวลา 30 วัน

4.5 สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 136 ฉบับ ชุดคิดเป็นร้อยละ 100

4.6 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

4.7 จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557)

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูกลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.65 มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.85

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

(n= 136)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการกำหนดพันธกิจ	4.40	.47	มาก
2. ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	4.48	.43	มาก
3. ด้านการนิเทศการสอน	4.50	.39	มากที่สุด
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	4.45	.41	มาก
5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน	4.49	.38	มาก
ภาพรวม	4.47	.37	มาก

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการกำหนดพันธกิจตามลำดับ จำแนกตามรายด้านดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดพันธกิจ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการกำหนดพันธกิจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการกำหนดกรอบเป้าหมายของโรงเรียนจากขอบเขตของงานที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ผู้บริหารมีเป้าหมายและจุดเน้นด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของโรงเรียน ตามลำดับ

2.2 ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนและควมมีประสิทธิภาพของหลักสูตรและการสอน และผู้บริหารส่งเสริมครูด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรม และการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร ตามลำดับ

2.3 ด้านการนิเทศการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการนิเทศการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารร่วมกับครูในการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลาย ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพ โดยร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การสอนอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีการประชุมวางแผนการนิเทศการสอนร่วมกับครู ตามลำดับ

2.4 ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำแบบรายงานพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงแก้ปัญหานักเรียน ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน และนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารกำหนดให้ครูแจ้งผลการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนให้นักเรียน ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

2.5 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารพัฒนาบรรยากาศของสถานศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมต่อคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารเห็นคุณค่าของกระบวนการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนในการจัดบรรยากาศของสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จทางวิชาการ และผู้บริหารจัดสรรแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้สะดวกต่อการใช้งานที่เพียงพอและทันสมัยแก่นักเรียน ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนก ตามวุฒิการศึกษา

(n= 136)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	วุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการกำหนดพันธกิจ	4.39	.50	4.40	.42	-.149	.301
ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	4.50	.44	4.46	.38	.413	.269
ด้านการนิเทศการสอน	4.50	.40	4.47	.36	.714	.486
ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้า ของนักเรียน	4.47	.42	4.40	.35	.988	.202
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียน การสอน	4.50	.40	4.49	.33	.159	.033
รวม	4.48	.39	4.44	.32	.458	.181

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ครูระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน

(n= 136)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	P
	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการกำหนดพันธกิจ	4.41	.49	4.36	.44	.549	.364
ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	4.52	.43	4.41	.40	1.345	.297
ด้านการนิเทศการสอน	4.54	.39	4.42	.38	1.681	.748

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	P
	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้า ของนักเรียน	4.47	.41	4.41	.38	.783	.226
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียน การสอน	4.50	.39	4.47	.36	.408	.247
รวม	4.49	.38	4.41	.33	1.066	.367

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ครูที่มีประสพการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และที่มีประสพการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญ สามารถนำมา อภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียง ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและด้านการกำหนด พันธกิจ ตามลำดับ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 1) ด้านการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูมีการประชุมวางแผนการนิเทศ การสอนและการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ รวมถึงการให้คำแนะนำ การสนับสนุน และการช่วยเหลือในการ พัฒนางานวิชาชีพของครู โดยคำนึงถึงผลต่อการเรียนรู้และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของ สถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) กล่าวถึง การนิเทศการสอน คือ กระบวนการที่ครูได้รับคำแนะนำและการสนับสนุนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ แผนการสอนและหลักสูตร โดยมีการวางแผนร่วมกับครูในการนิเทศและออกแบบเครื่องมือการนิเทศ ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ของครูล่วงหน้า และบันทึกผลการนิเทศเพื่อประเมินผลการจัดการเรียน

การสอน การนิเทศยังช่วยกระตุ้นให้ครูปรับปรุงการสอน และส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการสนับสนุนจากหน่วยงานทางการศึกษา นอกจากนี้ Samual E. Krug (1992) กล่าวถึง การนิเทศการสอน ผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศ ให้ถือว่าเป็นวิธีในการพัฒนาครูอย่างจริงจังไม่ใช่ การนิเทศตามสภาพปัญหา การประเมินการดำเนินงานเป็นการประเมินย้อนหลัง แต่ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นการมองไปข้างหน้าจึงต้องใส่ใจเรื่องการนิเทศนี้ให้มากกว่าทำอะไรอยู่ตอนนี้ ไม่ใช่การมองสิ่งที่ทำไปแล้ว ที่ผ่านมา ผู้นำต้องให้ออกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครู รายบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย รองลงมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียนทุกระดับ โดยจัดสรรทรัพยากร และสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน พร้อมทั้งจัดแหล่งค้นคว้า ความรู้ที่ทันสมัยและสะดวกต่อการใช้งาน พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาดและปลอดภัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงดูแลบรรยากาศที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนใน คุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) กล่าวถึง ด้านการส่งเสริม บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการจัดบรรยากาศโรงเรียนเน้นการส่งเสริม การเรียนรู้และผลสำเร็จ โดยสร้างบรรยากาศการศึกษาที่กระตุ้นพลังงานจากนักเรียนและครู พร้อมจัด สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ รวมถึงจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และมีการจูงใจครูให้มี ส่วนร่วมในการพัฒนา นอกจากนี้ Samual E. Krug (1992) กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เมื่อบรรยากาศโรงเรียนแสดงถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ จึงทำให้ไม่เป็นการยากที่จะเรียนรู้ผู้บริหารเป็น ผู้รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศทางการศึกษาในทุกระดับ และบรรยากาศนี้ จะช่วยดึงพลังของนักเรียนและครูออกมาโดยมีหลายวิธีที่จะทำให้เกิดได้ เช่น การจัดให้มีความปลอดภัยและ เป็นระเบียบ จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นสำคัญและให้เข้าใจว่าสิ่งที่ดีที่สุด คือ การที่แต่ละคนทำส่วนของตน อย่างดีที่สุด เพราะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคาดหวังกับนักเรียนสูง 3) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยลำดับถัดมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารส่งเสริม ให้ครูร่วมกันพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดคุณภาพ ส่งเสริมการผลิตและ การใช้สื่อการสอนที่เข้ากับเนื้อหาหลักสูตร พร้อมทั้งสนับสนุนการประเมินหลักสูตรทั้งก่อนและหลังการใช้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน และช่วยให้ครูเข้าใจ การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้กล่าวถึง ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง กับการประสานการใช้หลักสูตร การดำเนินการให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้างของ หลักสูตรการจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุง หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรและการวัดประเมินผลนักเรียน โรงเรียนสามารถให้ข้อมูลสารสนเทศทิศทางการเกี่ยวกับวิธีสอน นอกจากนี้ Samual E. Krug (1992) กล่าวถึง การจัดการหลักสูตรและการสอน การสอนจัดเป็นบริการ

เบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้นอย่าง น้อยผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องทราบถึงขอบข่ายรายวิชาที่เปิดสอนรวมถึงความรู้ที่จำเป็นในการสอนอีกด้วย การมีพื้นความรู้ที่กว้างของผู้บริหารถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารควรจะสามารถให้ข้อมูลและทิศทางแก่ครูเกี่ยวกับวิธีการสอนและผู้บริหารควรใส่ใจและส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง 4) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยลำดับถัดมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการตรวจสอบความก้าวหน้าการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิเคราะห์ความก้าวหน้าอย่างหลากหลาย และเน้นการประเมินระหว่างเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูได้รับการสนับสนุนให้ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับ และแก้ไขปัญหานักเรียนที่ต้องการพัฒนา ผู้บริหารนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูแจ้งผลการประเมินให้กับนักเรียนและผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ พัทธภรณ์ จันทพล (2559) กล่าวถึง การกำกับติดตาม ความก้าวหน้าของนักเรียน คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนทั้งตรงหรือทางอ้อม นำผลการตรวจสอบมาแก้ปัญหาที่เรียนอ่อนและส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนที่เรียนดีโดยใช้เวลาส่วนใหญ่ช่วยเหลือนักเรียนตลอดปีการศึกษา นอกจากนี้ Samuel E. Krug (1992) ได้กล่าวถึงการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการเตรียมนักเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนโดยพิจารณาผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการคุณลักษณะนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อหา แนวทางในการพัฒนานักเรียนและสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบว่าการพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษามีความชัดเจน และสนองตอบความคาดหวังของโรงเรียน 5) ด้านการกำหนดพันธกิจ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านงานวิชาการของโรงเรียน มีการกำหนดนโยบาย กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของโรงเรียน มีการกำหนดกรอบเป้าหมายของโรงเรียนจากขอบเขตของงานที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ รวมทั้งกำหนดดัชนีตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจและขอบเขตงานวิชาการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger & Murphy (1985) กล่าวถึง การกำหนดภารกิจ คือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียนจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และการสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีความชัดเจนที่ทีมงานมีส่วนในการกำหนดแสดงออก มาในรูปของพฤติกรรมที่วัดได้ต่อการนำไปสอน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนเป็นการสื่อสารที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบโดยทั่วกัน นอกจากนี้ Samuel E. Krug (1992) ได้กล่าวถึง การกำหนดพันธกิจ มีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ของโรงเรียนชี้ให้เห็นว่า การมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เข้าใจด้วย การทำกรอบเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ และพันธกิจต้องไม่ตั้งเป้าที่สูงจนเกินไป เป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น หากดำเนินการโดยไม่มีพันธกิจที่ชัดเจนก็เหมือนการเดินทางอย่างไร้จุดหมาย

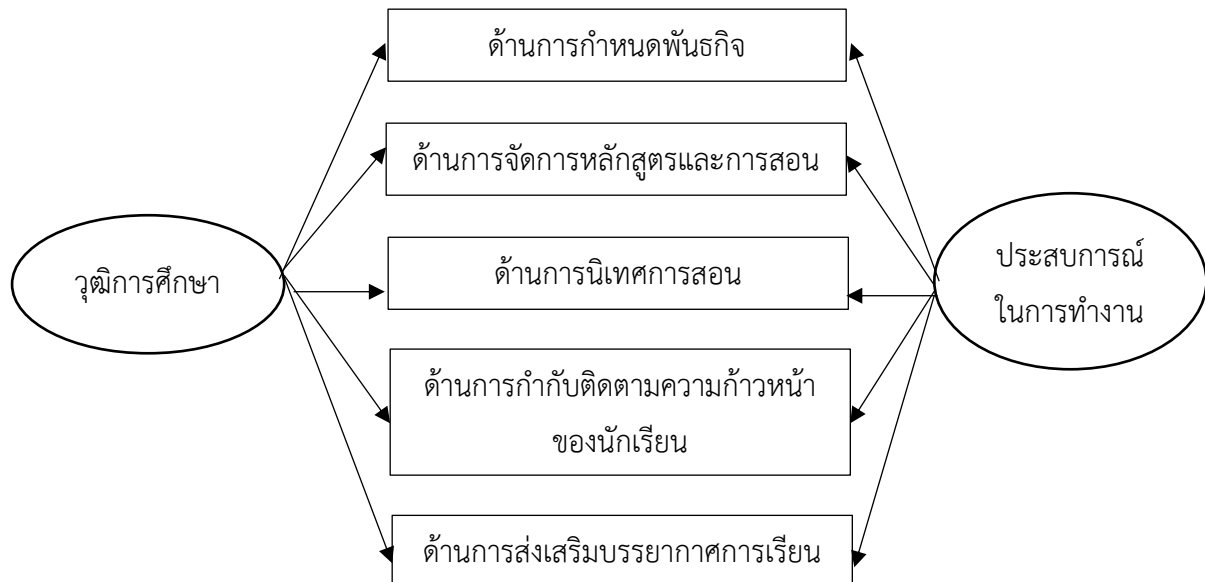
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ในกลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ครูทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นการอบรมหรือสัมมนา ผู้บริหารได้ดำเนินการตามพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ในการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ส่งเสริมความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาด้านวิชาชีพของครู ทำให้ประสบการณ์และทัศนคติของครูไม่แตกต่างกัน จึงเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความเหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชานันท์ โตนาม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอ บางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและสนับสนุนการอบรมทางวิชาการของครูอย่างต่อเนื่อง ตามพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 ทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใกล้เคียงกัน จึงส่งผลให้การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการตามประสบการณ์ในการทำงานไม่พบความแตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ภาพที่ 2 การสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการกำหนดพันธกิจ จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านงานวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการ โดยเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนในด้านวิชาการ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตทางด้านวิชาการของโรงเรียน และพันธกิจที่จะแสดงถึงบทบาทและเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและวัดผลได้ ในด้านการศึกษา และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจและขอบเขตงานด้านวิชาการที่ชัดเจนให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ทราบโดยทั่วกัน

1.2 ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการประเมินหลักสูตรก่อนการใช้และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำผลการเปรียบเทียบก่อนและหลัง

การประเมินมาเป็นแนวทางในกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และดัชนีตัวชี้วัดคุณภาพแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อนักเรียน

1.3 ด้านการนิเทศการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง โดยผู้บริหารให้คำแนะนำ สนับสนุนช่วยเหลือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ตรงตามจุดประสงค์ จัดให้มีการอบรมและปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับผลการนิเทศ เพื่อให้ครูสามารถเรียนรู้วิธีการปรับปรุงและพัฒนาทักษะการสอนของตน มีระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถเห็นความก้าวหน้าและปรับปรุงตามที่ได้รับข้อเสนอแนะ อีกทั้งนำปัญหาต่าง ๆ มาวิเคราะห์และแก้ไข

1.4 ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและเน้นการประเมินระหว่างเรียน เช่น ใช้แบบทดสอบหรือข้อสอบเพื่อประเมินความรู้และทักษะของนักเรียน ใช้การสังเกตและการตั้งคำถามในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูบันทึกความก้าวหน้าในเรื่องที่นักเรียนกำลังศึกษา มีการติดตามและวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน โดยให้นักเรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับความก้าวหน้าและการพัฒนาทักษะของตนเอง อีกทั้งผู้บริหารยังส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีให้ได้รับการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ

1.5 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากรให้กับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการระดมทรัพยากรจากชุมชน เช่น การทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา การขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น มีสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ต่อการใช้งานที่เพียงพอและทันสมัยแก่นักเรียน นำสื่อการเรียนการสอนมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่เท่าเทียมกัน ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนทำให้คะแนนผลการทดสอบระดับชาติดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2.2 ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ได้รับองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทาง

วิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดพันธกิจ 2) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการนิเทศการสอน 4) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและสนับสนุนการอบรมทางวิชาการของครูอย่างต่อเนื่อง จัดสรรทรัพยากรให้กับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ต่อการใช้งานที่เพียงพอและทันสมัยแก่นักเรียน ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนทำให้คะแนนผลการทดสอบระดับชาติดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิงกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอลวกแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- ณัฐชานันท์ โตนาม. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS (พิมพ์ครั้งที่ 5). เอสอาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พัชราภรณ์ จันทพล. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนัญญา ปัตถาวงษ์. (2562). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- สุวริย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. 15 ตุลาคม 2566, หน้า 59.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (ออนไลน์) (อ้างเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2565). จาก <https://www.obec.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1). พรึกหวานกราฟฟิค.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. Harper Collins.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). *Assessing the instructional management behavior of principal*. The Elementary School Journal, 86(2), 221-224.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Samual E. Krug. (1992). *Leadership & performance beyond expectations*. Free Press.